

ÉVFORDULÓK, MEGEMLÉKEZÉSEK

DR. PAPP FERENC SZÁZ ÉVE SZÜLETETT

Száz éve, 1901. július 31-én Budapesten született Papp Ferenc. Itt végezte egyetemi tanulmányait és 1924-ben földrajztanári diplomát szerzett. Még abban az évben a Műszaki Egyetem Ásvány- és Földtani Tanszékén tanársegéd, majd 1928-ban egyetemi adjunktus lett, és attól kezdve közteztant adott elő az építészmérnök hallgatónak. 1935-ben egyetemi magántanári képesítést szerzett, 1943-ban intézeti tanárrá nevezték ki, majd 1953-ban egyetemi tanárrá és 1960-ban a Budapesti Műszaki Egyetem Ásvány- és Földtani tanszékének vezető professzorává.

sokkal foglalkozott. 1929-ben jelent meg első hidrológiai tárgyú dolgozata, 1932-ben pedig a Gellért-hegyi szökevény-forrásokról írt tanulmányt, és néhány év múltán már a budapesti ásvány- és gyógyvizek sokoldalú kutatójaként tartották számon. A budapesti melegforrásokon végzett vizsgálatainak összesítésével akadémiai pályadíjat nyert. A fővárosi források tanulmányozása során vált a karsztvizek egyik legjelentősebb hazai szakértőjévé. Karszthidrológiai kutatásai vezették őt aztán a speleológia területére.

1954-ben a Műszaki Egyetem Ásvány- és Földtani Tanszékén karszt- és barlangkutató tudományos diákkört szervezett, majd 1957-ben az e diákkör tagjaiból alakult barlangkutató csoport által föltárt jósavfői Vass Imre-barlang mellett karsztkutató állomást létesített. De nemcsak a saját tanszéke mellett általa szervezett barlangkutató csoporttal tördődött, hanem országszerte támogatta a karsztkutatással foglalkozó csoportokat.

A barlangkutatóknak ekkorra már több kisebb gyűjtőszervezete is kialakult. A Földtani Társulatban barlangkutató szakosztály, a Földrajzi Társaság keretében karsztkutató bizottság, a Hidrológiai Társulatban karszthidrológiai és barlangkutató bizottság, Miskolcon pedig zombolykutató bizottság alakult. Rövidesen fölmerült az igény e csoportosulások összefogására, egységes szervezetbe tömörítésére, és ezzel a második világháború nyomán megszűnt Magyar Barlangkutató Társulat újjászervezésére. Az egyesülést azonban nehezítették az egyes csoportok vezetőinek eltérő törekvései. 1958-ban néhányan a mindenki által tisztelt és kedvelt Papp Ferencet, mindnyájunk Feri bácsiját kértük fel az egység megteremtésének nem könnyű feladatára. És ő ezt végtelen türelemmel, szerénységgel, és nagy diplomáciai érzékkel meg is valósította. Javaslatára az 1958 decemberében újjáalakuló Társulat elnökévé a legmagasabb tudományos fokozattal rendelkező

Papp Ferenc tudományos munkássága során kezdetben főleg magmás kőzetek tanulmányozásával, ércmikroszkópiával és ásványtani kutatá-

A Papp Ferenc által alapított jósvafői karsztkutató állomás 1957-ben épült első épülete

Dudich Endre akadémikus biológus professzort választottuk meg, az egyesülő korábbi szervezetek vezetői pedig – heten – társelnökök lettek, ezek egyike volt Papp Feri bácsi is.

Néhány hónappal utóbb azonban személyi ellentétek folytán a Társulat elnökségének munkája megbénult. Hogy a kibontakozásnak szabad utat engedjen, a Társulat elnöke és elnöksége lemondott tisztéről. És ismét Papp Ferenc volt az, aki vállalkozott a nehézségek áthidalására. Az 1959 júniusában összehívott közgyűlés az ő javaslatára ideiglenes elnököt és titkárságot választott, amely a Társulat ügyvitelét az év végéig látta el, amikor a decemberi rendes tisztújító közgyűlés kétéves időtartamra választott elnökséget, amelyen belül Papp Ferenc javaslatára ügyvezető társelnöki megbízással vállalta továbbra is az ügyek vitelét az a Barátosi József, aki az előző hat hónapban ezt a feladatot ideiglenesen ellátta. Papp Ferenc tehát nemcsak a Társulat létrehozásában, az egység kialakításában játszott jelentős szerepet, de utóbb a belső személyi feszültségek feloldásával és a vezetők együttműködésének türelmes és nagy diplomáciai érzékkel történt megoldásával átszervezte a Társulatot a kezdet nehézségein, és megmentette a széteséstől.

Néhány év múlva még súlyosabb válságba került a Társulat, 1967-ben felügyeleti szerve, a Nehézipari Minisztérium nem vállalta tovább fenntartását, és ez a Társulat feloszlását vonta

volna maga után. Hogy ez nem történt meg az egyrészt Jamrik Károlynak a minisztérium főmérnökének, Társulatunk egyik alapító tagjának köszönhető, aki a miniszter utasítása ellenére több mint két évig fedezte a Társulat működését.

Ezalatt többek eredménytelen kísérlete után Papp Ferencnek sikerült támogatókat toboroznia Társulatunknak a Műszaki és Természettudományi Egyesületek Szövetségébe (MTESZ-be) való felvételéhez. Ebben legfőbb segítőnk a Központi Földtani Hivatal elnöke, Kertai György akadémikus volt. Ő segített abban is, hogy Papp Ferenc, aki akkor is Társulatunk társelnöke volt, lehetőséget kapott, hogy az ország tudománypolitikájában akkor irányító szerepet betöltő Óvári Miklóssal a Társulat sorsát megbeszélje. Erre a sorsdöntő megbeszélésre engem, a Társulat akkori főtitkárát vitte magával Feri bácsi, így tanúja és részvevője lehettem annak a hosszú beszélgetésnek, amelynek során sikerült meggyőznünk a nagyhatalmú politikust Társulatunk létének értelméről, fontosságáról, szükségességéről. Az ő megnyerésével, Papp Ferenc szívós küzdelmének eredményeképp, két éves harc után elhárult a feloszlás veszélye Társulatunk fölül.

Néhány hónappal utóbb, 1969. január 8-án Papp Ferenc 68 éves korában elhunyt. A Társulat összekovácsolója, egységének féltve őrzője, súlyos helyzetében megmentője nem érthette meg már azt a napot, amikor Társulatunk a Műszaki és Természettudományi Egyesületek Szövetségének egy évvel utóbb hivatalosan is tagja lett, és ezzel helyzete hosszú időre rendeződött.

Papp Ferenc személyében Társulatunk a mai napig is egyik legönzetlenebb, legsegítőkészebb és legáldozatkészebb alapítóját tiszteli, aki szerényen hátrahúzódva, a Társulat életének első évtizedében, a legnehezebb években talán a legtöbbet tette a magyar karszt- és barlangkutatásért és szakmai-tudományos szervezetének ügyéért.

Születésének 100. évfordulóján meleg szeretettel idézzük föl Papp Feri bácsi emlékét, és gondolatban mélyen meghajlunk tiszta embersége és emberi nagysága előtt.

Dr. Dénes György